

■ ДИСКУСІЇ

УДК: 811.11:37.091.212 – 047.22:81.23

DOI: 10.37128/2411-4413-2019-6-17

**АНГЛОМОВНА ЛЕКСИЧНА
КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ
ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
НЕМОВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ©**

ТИМОЩУК Н.М.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української та
іноземних мов,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті досліджено проблему застосування когнітивного підходу в навчанні англійської термінологічної лексики студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти. Розглянуто поняття “когнітивного підходу”, його трактування вітчизняними та зарубіжними вченими-педагогами. Представлено ряд когнітивноорієнтованих завдань з вивчення англійської економічної термінологічної лексики на прикладі теми “What is Business”, які базуються на логічних операціях порівняння, отожднення, диз’юнкції, кон’юнкції, аналізу та синтезу, абстрагування, узагальнення, класифікації, типологізації, категоризації, концептуалізації, умовиводу, формулювання понять і суджень. Здійснено порівняльний аналіз сформованості англійської лексики студентів економічних спеціальностей. Обґрунтовано, що опанування іноземною фаховою лексикою – основна складова у вивченні іноземної мови професійного спрямування, яка дає змогу підвищити ефективність навчального процесу, сприяє формуванню компетентного спеціаліста, конкурентоспроможного у сучасних умовах. Доведено, когнітивний підхід до засвоєння економічної фахової лексики значно покращив здатність студентів ефективно запам’ятовувати нову термінологічну лексику ділової англійської мови.

Ключові слова: когнітивний підхід, термінологічна лексика, мислення, когнітивна методика, іноземна мова професійного спрямування, професійна підготовка.

Рис.: 2. Літ.: 16.

**ENGLISH LEXICAL COMPETENCY OF ECONOMIC SPECIALTIES STUDENTS OF
NONLINGUISTIC HIGHER INSTITUTIONS: THE COGNITIVE APPROACH**

TYMOSHCHUK Nataliia,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
of the Ukrainian and Foreign Languages Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsya)

The article deals with the problem of applying cognitive approach to teaching English terminological vocabulary to students of economic specialties of higher educational institutions. Both the notion of “cognitive approach” and its interpretation by domestic and

foreign scientists are considered. The system of cognitive exercises on learning English economic terminology on the example of the topic “What is Business” are presented, they are based on the logical operations of comparison, identification, disjunction, conjunction, analysis and synthesis, abstraction, generalization, classification, typology, categorization, conceptualization, reasoning, the formulation of concepts, and judgments. A comparative analysis of the formation of the English language lexical competence of students of economic specialties has been carried out. It is proved that mastering of foreign language professional vocabulary is one of the main components professional foreign language because it increases the educational process efficiency, contributes to the formation of a competent specialist, competitive in modern conditions. It has been proved that the cognitive approach to teaching economic vocabulary significantly improved the students' ability to memorize the new terminological vocabulary of business English effectively.

Key words: cognitive approach, terminological vocabulary, thinking, cognitive method, foreign language of professional direction, vocational training.

Fig.: 2. Ref.: 16.

© ТИМОЩУК Н.М., 2019

АНГЛОЯЗЫЧНАЯ ЛЕКСИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ НЕЯЗЫКОВЫХ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ: КОГНИТИВНЫЙ ПОДХОД

ТИМОЩУК Наталия Николаевна,
кандидат филологических наук, доцент,
доцент кафедры украинского и иностранных языков,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье исследована проблема применения когнитивного подхода в обучении английской терминологической лексике студентов экономических специальностей высших учебных заведений. Рассмотрено понятие "когнитивного подхода", его трактовка отечественными и зарубежными учёными-педагогами. Представлен ряд когнитивноориентированных заданий по изучению английской экономической терминологической лексики на примере темы "What is Business", они основаны на логических операциях сравнения, отождествления, дизъюнкции, конъюнкции, анализа и синтеза, абстрагирования, обобщения, классификации, типологизации, категоризации, концептуализации, умозаключения, формулировки понятий и суждений. Осуществлен сравнительный анализ сформированности англоязычной лексической компетентности студентов экономических специальностей. Обосновано, что овладение иноязычной профессиональной лексикой – основная составляющая в изучении иностранного языка профессионального направления, которая позволяет повысить эффективность учебного процесса, способствует формированию компетентного специалиста, конкурентоспособного в современных условиях. Доказано, что когнитивный подход к обучению экономической профессиональной лексики значительно улучшил способность студентов эффективно запоминать новую терминологическую лексику делового английского языка.

Ключевые слова: когнитивный подход, терминологическая лексика, мышления, когнитивная методика, иностранный язык профессионального направления, профессиональная подготовка.

Рис.: 2. Лит.: 16.

Постановка проблемы. Наразі у контексті освітніх реформ значна увага приділяється високопрофесійній підготовці майбутнього молодого спеціаліста. Слід зазначити, що засвоєння масиву галузевої термінологічної лексики є її необхідною передумовою, адже “акумулювання знання” (Л. Науменко) передбачає опанування фаховою термінологією. Це твердження є доречним не лише для спеціальних дисциплін, а й для предметів так званого соціально-гуманітарного циклу, тим паче якщо мова йде про іноземну мову професійного спрямування.

У сучасному глобалізованому світі потреба у спілкуванні іноземною мовою значно зросла, а володіння іноземною мовою професійного спрямування – запорука повноцінного обміну науково-технічною інформацією. Нині англійська мова – це не лише засіб міжнародного спілкування, сучасні лінгвісти номінують її мовою міжкультурного спілкування, маючи на увазі такі суспільні галузі, як політика, міжнародні відносини, інформатика, міжнаціональна (глобальна) логістика та комерційна діяльність. Зазначені нами фактори спричинили значну зацікавленість до ділової (англійської) мови, нині вона вивчається не лише в економічних вишах, а й на природничих і гуманітарних факультетах інститутів та університетів нашої країни. Таким чином, проблема удосконалення наявних і пошуку нових ефективних методів засвоєння іншомовної термінологічної лексики майбутніми економістами, на нашу думку, є водночас надзвичайно актуальною та науково вагомою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На слушну думку Людмили Науменко, накопичення та активізація економічної термінологічної лексики залежить від усвідомленого, раціонального сприйняття спеціальних понять і лексики на їх позначення [1, с. 238]. Нині когнітивний підхід активно розвивається у вітчизняній і зарубіжній психології, когнітології, психолінгвістиці та лінгводидактиці. Проблема когнітивного підходу в навчанні студентів економічних спеціальностей англійської термінологічної лексики обсервована у наукових розвідках як закордонних вчених (S.M. Jaeggi, M. Buschkuehi, J. Jonides, P. Shah [2]), так і українських дослідників (Боднар С.В. [3], Борщовецької В.Д. [4], Мельник Р.А. [5], Науменко Л.П. [1]).

Проте, незважаючи на значний науковий інтерес до дефініції «когнітивний підхід», у сучасній психологічній і методичній науковій літературі, на нашу думку, питання переваг і недоліків когнітивного підходу до вивчення фахової лексики та визначення найбільш ефективних способів її засвоєння є не повністю з'ясовані та науково обґрунтовані.

Формулювання цілей статті. Цією публікацією ми маємо на меті дослідити когнітивний підхід до вивчення фахової термінології та визначити найбільш ефективні способи її засвоєння, розробивши систему когнітивноорієнтованих вправ для навчання студентів немовних закладів вищої освіти іншомовної галузевої термінології.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасною психологічною наукою запропоновано низку моделей, які аналізують механізми роботи людської свідомості і є основою для новітніх дидактичних методів і засобів. Маємо на увазі модель перехресних множин Роберта Солсо, тобто первинна верифікація значення слова за основними та визначальними, а потім другорядними ознаками [6]; метод семантичного диференціала Ч. Осгуда, що передбачає оцінюванню стимулів за трьохкомпонентною шкалою: “оцінка – сила – активність” [7]; модель семантичних примітивів, запропоновану польським лінгвістом Анною Вежбицькі, яка вважає, що лексику будь-якої природної мови можна мінімізувати до невеликої кількості базових (основних) слів, яких буде достатньо для відображення певних категорій та розуміння світу загалом [8]; просторово-функціональну модель, яка розкриває процес категоризації понять, наприклад, вивчення іноземних економічних термінів за темами: “business”, “economy”, “management”, “marketing”; модель прототипів Елеонори Рош, яка тлумачить сприйняття понять на основі природних прототипів, які усвідомлюються людиною як “найкращі зразки” і легко запам’ятовуються [9].

Цілком зрозуміло, що сьогочасна трансформація методів навчання відбувається під впливом психолінгвістичних досліджень, а сучасні дидакти наголошують на їх пізнавальній спрямованості, залученні знань з інших галузей науки, студентоорієнтованості. Нині науковці аналізують і досліджують “когнітивний підхід”, номінований в англійській лінгводидактиці як *Whole Language Content Approach, Cognitive Approach, Cognitive Academic Language Approach*, який “спрямований на активізацію таких ментальних механізмів людини, як когніція (розуміння та усвідомлення), пам’ять, увага, мислення, інтелект” [1, с. 239]. Принагідно зазначимо, що аналізоване поняття походить від двох латинізмів: *cognitio* – “пізнання” та *cognotatio* – “мислення, міркування”, тому воно дуалістично поєднує процес пізнання і психічні (ментальні) процеси сприйняття.

Когнітивна технологія – це “навчальний процес інтелектуального розвитку студентів, який ґрунтується на ідеї поопераційного керування пізнавальною діяльністю для досягнення запланованих результатів навчання” [10, с. 151.]. Ступак М.Г. розмежовує такі когнітивні методи навчання: метод евристичного спостереження, метод порівнянь, метод фактів, метод досліджень, метод гіпотез, метод прогнозування, метод помилок і метод конструювання теорій [11].

На слушну думку В.Д. Борщовецької, яка досліджує проблеми когнітивного підходу до вивчення фахової лексики студентами-економістами, механізми, задіяні в переробці лексичної інформації, а також способи засвоєння та збереження нової лексичної інформації лежать в основі когнітивного підходу, характерною особливістю якого є організація мовленнєво-мислиннєвої діяльності студентів у процесі вивчення іншомовної фахової лексики [3]. Таким чином, навчання іншомовній фаховій термінологічній лексиці в рамках когнітивного підходу ґрунтується на закономірностях пізнавальної діяльності студентів. Пізнання – специфічний вид і форма діяльності людини, адже в її свідомості моделюється не матеріальний світ, а результат його відображення. Результати пізнання знаходять своє втілення в знаннях, які спонукають людину до подальшого їх поглиблення та осмислення, до отримання нових знань на їх основі. Мова людини слугує своєрідним інструментом для організації, обробки та передачі інформації, тому слово (лексема), як основна її структурна складова, відіграє виняткову роль в освоєнні мови.

При відборі мовного матеріалу для формування англійської лексичної компетентності студентів економічних спеціальностей на основі когнітивного підходу слід враховувати такі критерії: автентичність матеріалу, що репрезентує типові сценарії англійського професійно-спрямованого економічного дискурсу, служить джерелом розширення фахового термінологічного словника і є зразком сучасного мовлення носіїв мови; наявність типових лінгвістичних моделей/структур англійських професійно спрямованих економічних текстів, термінологічних одиниць, вузькоспеціалізованої лексики; соціокультурна спрямованість матеріалу, оскільки формування лексичної компетентності студентів відбувається в

нерозривному зв'язку з ознайомленням із американською та британською культурою ділового спілкування; пізнавальна цінність та інформативність матеріалів; адекватність сфері професійного спілкування майбутніх фахівців у галузі економіки; відповідність програмі викладання іноземних мов для немовних спеціальностей [2, с. 35].

Сучасні вчені вважають використання різних методів навчання основною передумовою підвищення ефективності викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, пропонуючи такі форми організації навчальної діяльності, як “акваріум”, “два – чотири – усі разом”, “мозковий штурм”, “навчаючись – учусь”, “незакінчені речення”, “дерево рішень”, “коло ідей”, “мікрофон”, “ротаційні трійки”, “мозаїка”, “судове слухання”, “громадські слухання”, “займи позицію”, “зміни позицію”, “шкала думок”, імітаційні ігри, рольова гра, дискусія, дебати тощо [12; 13; 14; 15]. На нашу думку, для свідомого вивчення фахової лексики слід використовувати завдання, які корелюються з логічними операціями мислення. До них належать вправи на вибір потрібної лексичної інформації, пошук зайвого слова, групування, утворення синонімічних і антонімічних пар, здогадку з контексту, складання пазлів і розв'язування кросвордів, мовну гру, асоціативне мислення, вирішення проблемної ситуації. “Доречним є також навчання студентів здогадці значення слова з контексту, складання асоціативних ментальних карт і вирішення проблемних ситуацій” [1, с. 204].

Навчальну програму з дисципліни: “Іноземна мова професійного спрямування” для підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього ступеня галузі знань 05 “Економіка”, спеціальності 051 “Економіка” (2018 р.) [16], яка розроблена у Вінницькому національному аграрному університеті, було укладено за тематичним принципом, що загалом узгоджується з когнітивним підходом, який “передбачає процес категоризації та тематизації понять, що сприяє кращому розумінню й засвоєнню лексичної інформації” [1, с. 204]. Приклади когнітивно орієнтованих завдань наводимо нижче. Слід зауважити, що система вправ була створена за принципом “від простого до складного”, тобто від рівня слова, словосполучення, речення, понадфразової єдності до рівня тексту з урахуванням когнітивних стратегій.

I. Exercises on making choice.

1. Choose the key word in each aphorism:

- 1.1. “Business is war” (Japanese saying).
- 1.2. “A successful business needs strong competition” (Alfred Sloan).
- 1.3. “The purpose of business is to create a customer” (Peter Drucker).
(The prompt: business, competition, customer).

2. State the odd word in the lines.

- 2.1. business, firm, company, trade;
- 2.2. production, distribution, business, sale, profit;
- 2.3. productive resources, profit, competition, capital.

3. Multiple choice: Choose the right definition from three possible.

<i>International Business</i>	<i>Business Plan</i>	<i>Monkey Business</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ all business transactions that involve two or more countries; ✓ an institution that awards qualifications in business studies; ✓ hours during which business is done. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ people doing business; ✓ a document that outlines the strategy of further development of a business; ✓ a small paper with a person's name, business address, and telephone number 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ production, buying and selling of goods and services for profit; ✓ illegal or dishonest business; ✓ money or property to produce wealth

II. Exercises on grouping.

4. Match each word in column A with one or more words in column B.

column A	column B
Model A+N	
major	factor
total	goal
important	year
financial	prospects
future	sales

III. Exercises on logical thinking.

5. Dictionary definition. Consider the three possible definitions of the notion «business» in small groups, compose your own one on the basis of them.

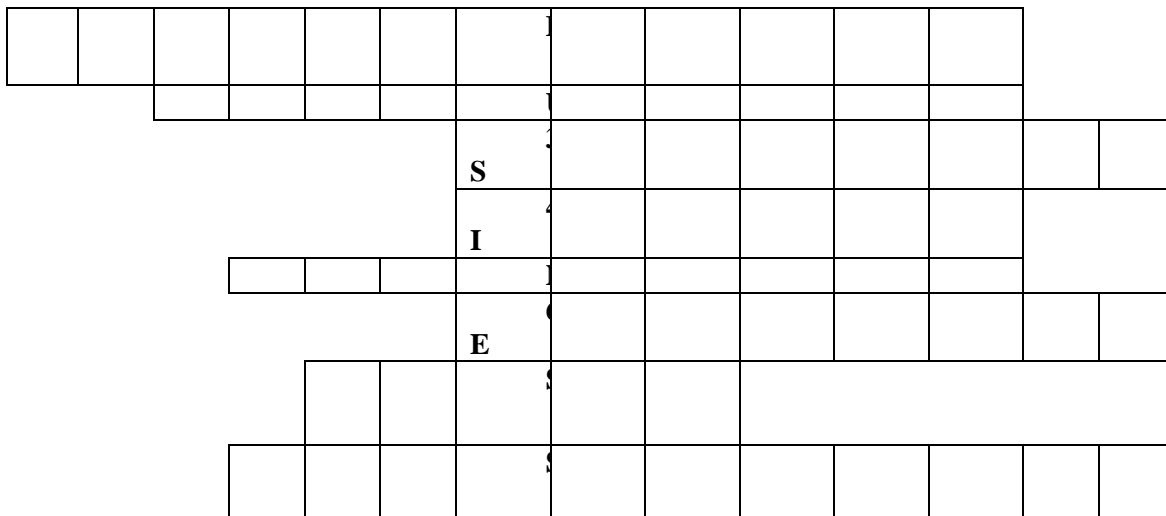
- (1) “commercial activities in general”;
- (2) “production, distribution and sale of goods and services for profit”;
- (3) “the activity of making one's living or making money by producing or buying and selling products (such as goods and services)”.

Важливою складовою цього типу вправ є обговорення варіантів визначень досліджуваного економічного терміну, виявлення у них обов'язкових і другорядних ознак поняття, аналіз помилок, пов'язаних із недостатнім розумінням номінативних значень слів і фахових понять, які вони позначають.

IV. Language games.

6. Complete the crossword. Refer for the prompt to the text if necessary.

- 1) movement of finished products from the manufacture to the market place;
- 2) manufacturing of raw materials into finished products;
- 3) activities that a person or group performs for another person;
- 4) put into a business in order for it to create wealth;
- 5) the social science that describes and analyzes how society chooses from among scarce resources to satisfy its wants;
- 6) the process of trading and bartering one unit or set of goods or services for another unit or set;
- 7) money spent on running a business;
- 8) activity of buying and using goods.

(The prompt: distribution, production, services, inputs, economics, exchange, costs, consumption).

VI. Exercises on associative thinking.

7. Mental maps. Complete the diagram with language associations referring to the notion “business” (pic. 1).

У сучасній педагогіці запропонована вправа (рис. 1) номінується «ментальна карта» (Mental Maps), адже вона ґрунтується на принципі «радіального мислення», маючи на меті розблокування творчої уяви студентів, полегшення запам'ятовування, активізування уваги та словникового запасу, візуальне структурування інформації.

На заняттях з іноземної мови професійного спрямування ми використовували когнітивно орієнтовані завдання впродовж двох місяців (восьми занять). Після закінчення зазначеного терміну було проведено контрольні зрізи знань, за результатами яких встановлено, що відбулися значні позитивні зміни в розвитку вмінь студентів володіння англійською професійною лексикою. Принагідно зазначимо, що високий рівень мали 19 студентів (38%), середній – 10 студентів (20%), а низький – 21 студент (42%). Студенти, які навчалися за досліджуваною методикою, мали такі результати: високий рівень мали 29 студентів (58%), середній – 17 студентів (34%), а низький – 4 студенти (8%).

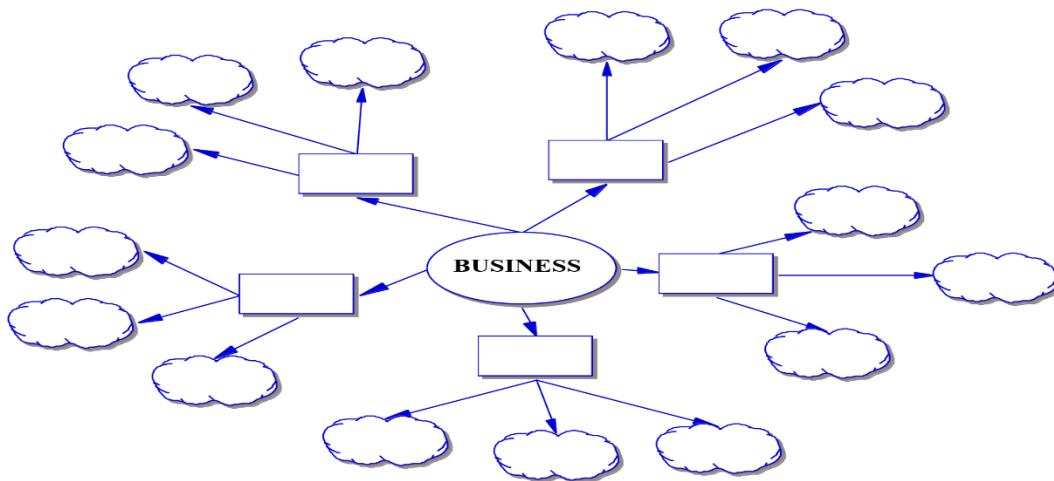

Рис. 1. Зразок вправи Mental Maps

Джерело: Сформовано автором

Діаграма (рис. 2) демонструє навчальні показники студентів до та після використання когнітивного підходу з метою формування фахової англомовної лексичної компетентності. Таким чином, результати контрольних заходів засвідчили ефективність використання аналізованого підходу під час засвоєння нового іншомовного лексичного матеріалу.

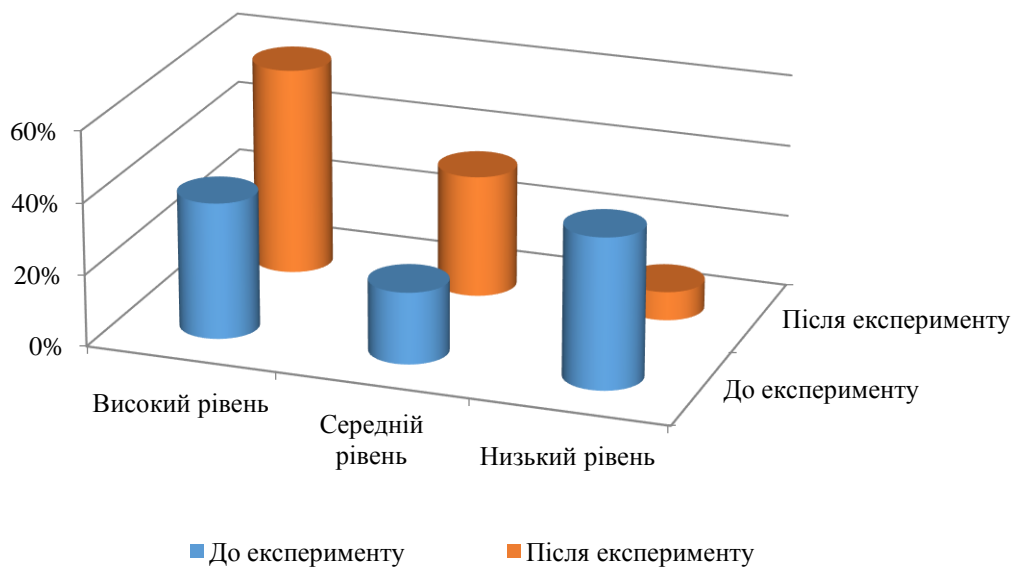

Рис. 2. Порівняльний аналіз володіння англомовною професійною лексикою

Джерело: Сформовано автором

Висновки. Отже, можна стверджувати, що когнітивний підхід, що застосовується до формування іншомовної (англомовної) лексичної компетентності, активно розвивається в сучасній дидактиці, тому, звісно, є одним із перспективних напрямів свідомого навчання студентів закладів вищої освіти. Когніція, увага, пам'ять, мислення, інтелект, індивідуальність студента – основа для ефективного вивчення іншомовної лексики. Застосування когнітивного підходу сприяє підвищенню рівня знань студентів, спонукає їх до активної самостійної роботи, зокрема, відбору, розуміння й обробки інформації задля її подальшого використання у фаховій діяльності.

Беручи до уваги об'єктивні труднощі щодо вивчення економічної термінологічної лексики студентами, ми вважаємо когнітивноспрямовані вправи більш ефективними у поєднанні з такими інтерактивними практиками, як ігрове та проблемне навчання. Дидактична доцільність аналізованого підходу полягає в організації активної мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів, які опановують іншомовну (англійську) фахову лексику.

У подальшому плануємо вивчення розробленої методики щодо формування англомовної лексичної компетентності у студентів інших (неекономічних) спеціальностей.

Список використаних джерел

1. Науменко Л., Олійник О. Когнітивний підхід у навчанні студентів англійської термінологіки предметної галузі “мікроекономіка”. *Психолінгвістика (Філологія)*. 2018. Вип. 24. Т. 2. С. 236–253.
2. Jaeggi S.M., Buschkuhni M., Jonides J., Shah P. Short- and Longterm Benefits of Cognitive Training. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 108(25), 2011. pp. 10081-10086.
3. Боднар С.В. Когнітивний підхід до формування лексичної компетентності студентів економічних спеціальностей. *Наука і освіта*. 2014. № 10. С. 34–38.
4. Борщовецька В.Д. Навчання студентів-економістів англійської фахової лексики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ: КДЛУ, 2004. 283 с.
5. Мельник Р.А. Когнітивний підхід до навчання спеціальної лексики студентів-економістів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2014. Вип. 49. С. 124–129.
6. Solso R. *Cognitive Psychology*. Boston: Allyn & Bacon. 2001. 586 p.
7. Charles E. Osgood. *Method and Theory in Experimental Psychology*, Oxford, 1956. 308 p.
8. Wierzbicka A. *Semantics: Primes and universals: Primes and universals*. 1996. Oxford University Press, UK, 504 p.
9. Rosch E. Natural categories. *Cognitive psychology*, 1973. V.4. pp. 328–350.
10. Рубцова М. Когнітивно-комунікативний підхід до навчання лексики на заняттях з практики усного мовлення. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2015. Вип. 14. С. 150–154.
11. Ступак М.Г. Когнітивні методи навчання іноземних мов у ВНЗ. *Advanced Technologies of Science and Education: матеріали XIV Міжнародної наукової інтернет-конференції (19-21.04.2018)*. URL: <http://intkonf.org/stupak-mg-kognitivni-metodi-navchannya-inozemnih-mov-u-vnz>.
12. Система довузівської підготовки в країнах Західної Європи та інноваційні методи навчання у ВНЗ України: Колективна монографія / Калетник Г.М. та ін. Вінниця, 2013. 469 с.
13. Кравець Р. А. Ділові імітаційно-рольові ігри на заняттях іноземної мови в професійній підготовці майбутніх економістів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2008. № 6 (34). С. 97–108.
14. Пометун О.І., Побірченко Н.С., Коберник Г.І. Інтерактивні технології: теорія та методика. К.: АПН, 2008. 94 с.
15. Tymoshchuk N. Professionally-oriented Teaching of a Foreign Language at the Agrarian University. *Молодь і ринок*. 2019. № 1(168). С. 66–70.
16. Ковальова К.В. Програма навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього ступеня галузі знань 05 «Економіка», спеціальності 051«Економіка». Вінниця: ВНАУ, 2018. 15 с.

References

1. Naumenko, L., Oliinyk, O. (2018). Kohnityvnyi pidkhdid u navchanni studentiv anhliiskoi terminoleksyky predmetnoi haluzi “mikroekonomika” [The cognitive approach to teaching students English terminological lexis of the subject field of “Microeconomics”]. *Psykhohlinhivistyka (Filolohiia) – Psycholinguistics (Philology)*, Vol. 24, Issue 2, 236-253 [in Ukrainian].
2. Jaeggi, S.M., Buschkuhni, M., Jonides, J., & Shah, P. (2011). Short- and Longterm Benefits of Cognitive Training. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 108(25), 10081-10086.
3. Bodnar, S.V. (2014). Kognityvny pidhid do formuvannia leksychnoyi kompetentnosti studentiv ekonomichnykh spetsialnostey [Cognitive approach to forming lexical competence of students of economic specialties]. *Nauka i osvita – Science and Education*, 10, 34-38 [in Ukrainian].
4. Borshchovetska, V.D. (2004). Navchannia studentiv-economistiv angliyskoyi fakhovoyi leksyky [Teaching Students-Economists English Special Lexis]. *Candidate’s thesis*. Kyiv, KSLU, 283 [in Ukrainian].
5. Melnyk, R.A. (2014). Kognityvny pidhid do navchannia spetsialnoyi leksyky studentiv-economistiv [Cognitive Approach to Teaching Special Lexis Students-Economists]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova – Scientific Journal of NPU named after M.P. Drahomanov*, 49, 124-129 [in Ukrainian].
6. Solso, R. (2001). *Cognitive Psychology*. Boston: Allyn & Bacon.
7. Osgood, C. E. (1956). *Method and Theory in Experimental Psychology*, Oxford.
8. Wierzbicka, A. (1996). *Semantics: Primes and universals: Primes and universals*. Oxford University Press.
9. Rosch, E. (1973). Natural categories. *Cognitive psychology*. V.4.

10. Rubtsova, M. (2015). Kohnityvno-komunikatyvnyi pidkhdid do navchannia leksyky na zaniattiakh z praktyky usnoho movlennia [Cognitive and communicative approach to teaching vocabulary during speech practice classes]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohika – Scientific Bulletin of Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy*, 14, 150-154 [in Ukrainian].
11. Stupak, M.H. (2018). Kohnityvni metody navchannia inozemnykh mov u VNZ [Cognitive methods of teaching foreign languages at universities]. Proceedings from 14th International Scientific Internet Conference “Advanced Technologies of Science and Education”: Retrieved from: <http://intkonf.org/stupak-mg-kognitivni-metodi-navchannya-inozemnih-mov-u-vnz> [in Ukrainian].
12. Kaletnik, H.M., Kravets, R.A., Lazorenko, N.L., Tymkova, V.A. & Shapovalyuk, L.O. (2013). Systema dovuzivskoi pidhotovky v krainakh Zakhidnoi Yevropy ta innovatsiini metody navchannia u VNZ Ukrainy [The pre-university training system in Western Europe and innovative teaching methods of higher education institutions in Ukraine]. Vinnytsia: VNAU, 469 [in Ukrainian].
13. Kravets, R.A. (2008). Dilovi imitatsiino-rolovi ihry na zaniattiakh inozemnoi movy v profesiinii pidhotovtsi maibutnikh ekonomistiv [Business imitation-role games at foreign language classes in the professional training of future economists]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economy, finances, management: topical issues of science and practical activity*, 6 (34), 97-108 [in Ukrainian].
14. Pometun, O.I., Pobirchenko, N.S. & Kobernyk, H.I. (2008). Interaktyvni tekhnolohii: teoriia ta metodyka [Interactive technologies: theory and methodology]. Kyiv, APN, 94 [in Ukrainian].
15. Tymoshchuk N.M. (2019). Professionally-oriented Teaching of a Foreign Language at the Agrarian University. *Molod i rynek. – Youth & Market*, 1(168), 66-70.
16. Kovaliova, K.V. (2018). Prohrama navchalnoi dystsypliny «Inozemna mova profesiinoho spriamuvannia» dlia pidhotovky fakhivtsiv pershoho (bakalavrskoho) osvithnoho stupenia haluzi znan 05 «Ekonomika», spetsialnosti 051«Ekonomika» [The educational program of professional foreign language for the bachelor specialists in Economics, specialty 051 Economics]. Vinnytsia: VNAU, 15 [in Ukrainian].

Відомості про автора

ТИМОЩУК Наталія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: redish_fox15@ukr.net).

TYMOSHCHUK Nataliia – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Ukrainian and Foreign Languages Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3 Soniachna Str., e-mail: redish_fox15@ukr.net).

ТИМОЩУК Наталия Николаевна – кандидат филологических наук, доцент кафедры украинского и иностранных языков, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: redish_fox15@ukr.net).

УДК: 908:338.48: 972. 48

DOI: 10.37128/2411-4413-2019-6-18

**ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО В СИСТЕМІ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ
ГАЛУЗІ ©**

МАЗИЛО І.В.
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України
та філософії
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті розглянуто: чому історичне краєзнавство має зайняти достойне місце серед дисциплін при підготовці фахівців туристичної галузі. В регіонах України, також на Вінниччині є багато цікавих місць з минулого і сьогодення. За знайомими нам і звичними назвами часто стоять знакові історичні події. Також приваблюють увагу чисельні старовинні палаци, парки, виробничі й побутові приміщення. Економічно доцільним є розуміння на яких засадах відбувався виробничий процес, хто мешкав у будинках, яким був їхній повсякденний побут, національні